

Thành phố Hồ Chí Minh: Xây dựng chính sách đặc thù phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Thành phố (TP) Hồ Chí Minh lần thứ XI đã xác định “phát triển kinh tế nhanh và bền vững trên cơ sở ứng dụng mạnh mẽ khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và tăng năng suất lao động” là một trong những nhiệm vụ trọng tâm để phát triển TP nhiệm kỳ 2020-2025. Trong bối cảnh Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư, TP định hướng chuyển đổi sang mô hình tăng trưởng dựa vào khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, trong đó khẳng định khoa học và công nghệ (KH&CN) phải thực sự là động lực cho sự phát triển. Để thực hiện được mục tiêu và định hướng đặt ra, TP đã xây dựng nhiều chính sách đặc thù, đột phá nhằm tháo gỡ những vướng mắc, tạo điều kiện thuận lợi cho khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo phát triển mạnh mẽ.

Những kết quả nổi bật

Trong những năm gần đây, hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo của TP Hồ Chí Minh ngày càng đi vào chiều sâu và có những đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế - xã hội của TP. Đầu tư của xã hội cho hoạt động KH&CN của TP giai đoạn 2021-2023 ước đạt 0,88%/GRDP. Tỷ trọng đóng góp của yếu tố năng suất tổng hợp (TFP) vào GRDP của doanh nghiệp thuộc 4 ngành công nghiệp và 9 ngành dịch vụ trọng yếu của TP giai đoạn 2021-2022 đạt trên 47,2%¹. TP đã tập trung đẩy mạnh nghiên cứu, chuyển giao và ứng dụng các thành tựu của công nghiệp 4.0 nhằm xây dựng TP thông minh, cũng như phục vụ chương trình chuyển đổi số và các ngành công nghiệp chủ lực.

¹Theo nghiên cứu của Viện Nghiên cứu Kinh tế Phát triển (Trường Đại học Kinh tế TP Hồ Chí Minh): năm 2020 là 47,3%, 2021 là 47,1%.

Một số sản phẩm tiêu biểu như: mạng băng thông rộng cho TP thông minh; bộ tiêu chuẩn HL7 FHIR và DICOM ứng dụng cho bệnh án điện tử và liên thông dữ liệu giữa các bệnh viện; hệ thống đo lường nước thông minh; công nghệ bê tông in 3D dùng cho công trình xây dựng; ứng dụng công nghệ nano trong sản xuất thuốc hướng đích để điều trị ung thư... Ngoài ra, TP cũng tập trung xây dựng và triển khai các đề án phục vụ công tác quản lý nhà nước tại các sở - ban - ngành TP, các chính sách hỗ trợ phát triển kinh tế chia sẻ, kinh tế số và kinh tế tuần hoàn... Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của TP là nền tảng vững chắc hỗ trợ hoạt động đổi mới sáng tạo với các nguồn lực: gần 2.200 doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (chiếm 50% số lượng doanh nghiệp khởi nghiệp của cả nước), hơn 100 quỹ đầu tư mạo hiểm, 53 tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp, 97

trường đại học, cao đẳng và các viện nghiên cứu. Mỗi năm trên địa bàn TP diễn ra hơn 500 sự kiện khởi nghiệp và gần 80 cuộc thi khởi nghiệp. Có thể thấy, hệ sinh thái khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo của TP ngày càng lớn mạnh, tiến gần đến Top 100 TP có hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo năng động nhất toàn cầu². Giai đoạn 2020-2022 TP đã triển khai nhiều hoạt động hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo như nâng cao năng lực đổi mới sáng tạo; ươm tạo, phát triển các dự án khởi nghiệp; nâng cao năng lực đổi mới sáng tạo cho 5.063 doanh nghiệp, 693 dự án, hỗ trợ 236 doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tiếp cận nguồn vốn

²Tháng 6/2023, TP Hồ Chí Minh được xếp thứ 114 trong bảng xếp hạng TP có hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo năng động nhất toàn cầu do Trung tâm Nghiên cứu và lập bản đồ hệ sinh thái khởi nghiệp toàn cầu (StartupBlink) công bố.

Giám đốc Sở KH&CN TP Hồ Chí Minh Nguyễn Việt Dũng (hàng trên, thứ 5 từ trái sang) trao Giải thưởng I-STAR 2023 cho các tổ chức, cá nhân.

đầu tư mạo hiểm... Qua đó, tạo lập môi trường thuận lợi để thúc đẩy, hỗ trợ quá trình hình thành và phát triển loại hình doanh nghiệp có khả năng tăng trưởng nhanh dựa trên khai thác tài sản trí tuệ, công nghệ, mô hình kinh doanh mới³.

Mặc dù đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận, song TP nhận định phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo của TP trong thời gian qua chưa thật sự bứt phá, chưa theo kịp yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội và quản lý đô thị của TP; đầu tư của xã hội cho KH&CN chưa tương xứng với tiềm năng; cơ sở vật chất phục vụ hoạt động nghiên cứu khoa học và khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, nhất là trong lĩnh vực công nghệ

cao, chưa đáp ứng nhu cầu phát triển; mối liên kết trong hoạt động KH&CN giữa trường đại học - viện nghiên cứu và doanh nghiệp có nhiều chuyển biến tích cực nhưng chưa thực sự chặt chẽ và bền vững; công tác quy hoạch mạng lưới tổ chức KH&CN công lập theo hướng tinh gọn, đa ngành, đa lĩnh vực tận dụng nguồn lực sẵn có còn chưa thật sự quyết liệt; hoạt động thu hút các chuyên gia, nhà khoa học có tài năng còn nhiều hạn chế.

Xây dựng chính sách đặc thù, đột phá

Để khắc phục những tồn tại, hạn chế và phát huy tiềm năng, TP đã mạnh dạn đề xuất những cơ chế, chính sách đặc thù về quản lý khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo nhằm phát huy tối đa mọi nguồn lực của TP và đã được Quốc hội thông qua ngày 24/6/2023 tại Điều 8 Nghị quyết số 98/2023/QH15 về thí điểm một

số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển TP Hồ Chí Minh. Sau khi Nghị quyết số 98/2023/QH15 có hiệu lực, UBND TP đã phân công Sở KH&CN chủ trì, phối hợp với các đơn vị có liên quan tham mưu UBND trình HĐND TP ban hành một số nghị quyết trong đó có 2 nghị quyết đã được thông qua, cụ thể là:

(1) Nghị quyết số 20/2023/NQ-HĐND ngày 11/11/2023 của HĐND TP quy định lĩnh vực ưu tiên, tiêu chí, điều kiện, nội dung và mức hỗ trợ dự án đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn TP Hồ Chí Minh. Mục tiêu của chính sách là thúc đẩy việc hình thành và phát triển ngày càng nhiều các loại hình doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo cho từ việc ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và thương mại hóa kết quả nghiên cứu; xây dựng nền tảng vững chắc và lâu dài cho hệ sinh thái khởi nghiệp

³4 kỳ lân hiện nay của Việt Nam là VNG, VNLife, Sky Mavis và Momo đều có trụ sở làm việc và hoạt động tích cực trên địa bàn TP Hồ Chí Minh.

Khoa học và Công nghệ Địa phương

đổi mới sáng tạo; nâng tầm hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo TP lên ngang tầm và có khả năng cạnh với hệ sinh thái của các nước trong khu vực và quốc tế.

Theo đó, TP sẽ hỗ trợ kinh phí không hoàn lại của ngân sách TP cho chi phí ươm tạo dự án đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn TP Hồ Chí Minh ở 03 giai đoạn (tiền ươm tạo, ươm tạo và tăng tốc). Các lĩnh vực ưu tiên hỗ trợ là thương mại điện tử, công nghệ tài chính, logistic, công nghệ giáo dục, y tế và chăm sóc sức khỏe, nông nghiệp công nghệ cao, phát triển bền vững, chuyển đổi số và an ninh mạng.

(2) Nghị quyết số 19/2023/NQ-HĐND ngày 11/11/2023 của HĐND TP ban hành quy định tiêu chí, đối tượng, điều kiện, được hưởng tiền lương, tiền công, chế độ phúc lợi và các chính sách ưu đãi khác đối với các chức danh lãnh đạo trong tổ chức KH&CN công lập và thù lao thực hiện nhiệm vụ KH&CN. Mục tiêu của chính sách này nhằm hỗ trợ một số tổ chức KH&CN công lập có tiềm lực trên địa bàn TP phát triển thành các trung tâm nghiên cứu ứng dụng, đổi mới sáng tạo đạt chuẩn quốc tế, đóng góp hiệu quả vào phát triển kinh tế - xã hội của TP; thu hút, giữ chân các chuyên gia, nhà khoa học, người tài đến làm việc tại các tổ chức KH&CN công lập để khơi thông mọi nguồn lực sẵn có của TP.

Theo đó, chính sách nhằm quy định mức tiền lương, tiền công các chức danh lãnh đạo (người đứng đầu, cấp phó người đứng đầu; trưởng/phó phòng, ban, phòng thí

Triển lãm sản phẩm, dịch vụ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tại Techfest-Whise 2023 tổ chức tại TP Hồ Chí Minh (11/2023).

nghiệm...) trong tổ chức KH&CN công lập dao động 30-120 triệu đồng/tháng tùy theo chức danh, trình độ, năng lực⁴. Bên cạnh ưu đãi về tăng tiền công, tiền lương các chức danh lãnh đạo trong tổ chức KH&CN công lập, thù lao thực hiện nhiệm vụ KH&CN, Nghị quyết còn tập trung tạo điều kiện để các chuyên gia, nhà khoa học, người tài có môi trường, điều kiện phát huy tối đa năng lực của mình và giúp cho việc thu hút, giữ chân có hiệu quả, trọng tâm, tránh dàn trải... Những ưu đãi này tập trung vào việc hình thành và phát triển trung tâm nghiên cứu đạt chuẩn quốc tế, nhằm nâng cao vị thế của TP về KH&CN ở khu vực Đông Nam Á.

Ngoài 2 Nghị quyết đã được phê duyệt, TP còn đang lấy ý kiến một số dự thảo nghị quyết và văn bản khác như: “nghị quyết

quy định việc thử nghiệm có kiểm soát các giải pháp công nghệ mới trong phạm vi khu công nghệ cao, khu công nghệ thông tin tập trung, trung tâm đổi mới sáng tạo trên địa bàn TP Hồ Chí Minh”, “Quy định các lĩnh vực ưu tiên, đối tượng, điều kiện và quy trình thực hiện nhóm chính sách về miễn thuế trong hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo”...

Hy vọng rằng, với các chính sách đặc thù, đột phá đang được xây dựng và triển khai, hệ sinh thái khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo của TP Hồ Chí Minh sẽ tháo gỡ được các vướng mắc hiện hành, khơi thông được mọi nguồn lực để thực sự cất cánh, là động lực quan trọng giúp TP phát triển mạnh mẽ trong thời gian tới ✍

Quang Hưng

(Tổng hợp từ báo cáo của Sở KH&CN TP Hồ Chí Minh)

⁴(i) Người đứng đầu: 60-120 triệu đồng/tháng; (ii) Cấp phó người đứng đầu: 40-100 triệu đồng/tháng; (iii) Trưởng phòng, ban, phòng thí nghiệm: 40-80 triệu đồng/tháng; (iv) Phó phòng, ban, phòng thí nghiệm: 30-60 triệu đồng/tháng.